

Sygn. akt II Ca 609/19

POSTANOWIENIE

Dnia 30 grudnia 2019 r.

Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim II Wydział Cywilny Odwoławczy w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Jarosław Gołębiowski

Sędziowie: SSO Dariusz Mizera,

SSA w SO Grzegorz Ślęzak (spr)

Protokolant: Alicja Sadurska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 23 grudnia 2019 r.

sprawy z wniosku J. B.

z udziałem I. B.

o podział majątku wspólnego

na skutek apelacji wniesionej przez obie strony

od postanowienia Sądu Rejonowego w Piotrkowie Tryb.

z dnia 25 kwietnia 2019 r. sygn. akt I Ns 1859/16.

postanawia:

1. obie apelacje oddalić,

2. ustalić, iż każdy z uczestników ponosi koszty postępowania odwoławczego związane ze swoim udziałem w sprawie.

Sygn. akt II Ca 609/19

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem z dnia 25 kwietnia 2019 r. Sąd Rejonowy w Piotrkowie Tryb. po rozpoznaniu sprawy z wniosku J. B. z udziałem I. B. o podział majątku wspólnego postanowił:

1. ustalić, że w skład majątku wspólnego wnioskodawcy J. B. oraz uczestniczki postępowania I. B. wchodzi:

a. spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego położonego w P. przy ulicy (...), blok (...) oznaczonego numerem (...) o łącznej powierzchni użytkowej (...)m²

b. środki pieniężne zgromadzone na rachunku bankowym numer (...) założonym w (...) Spółce Akcyjnej,

c. środki pieniężne zgromadzone na rachunku bankowym numer (...) założonym w (...) Spółce Akcyjnej,

d. środki pieniężne zgromadzone na rachunku bankowym numer (...) złożonym w S. (...), Spółce Akcyjnej,

2. dokonać podziału majątku wspólnego w ten sposób, że:

a. uczestniczce postępowania I. B. przyznać na wyłączną własność spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego opisanego w punkcie 1a postanowienia oraz środki pieniężne zgromadzone na rachunkach bankowych opisanych w punkcie 1 c i 1 d postanowienia,

b. wnioskodawcy J. B. przyznać na wyłączną własność środki pieniężne zgromadzone na rachunku bankowym opisanym w punkcie 1 b postanowienia,

3. tytułem dopłaty zasądzić od uczestniczki postępowania I. B. na rzecz wnioskodawcy J. B. kwotę 60 837,74 złotych, której płatność rozkłada na dwie raty, pierwsza w kwocie 30 000 złotych płatna do dnia 31 grudnia 2019 r., druga zaś w kwocie 30 837,74 złotych, płatna do dnia 30 czerwca 2020 r., obie kwoty z ustawowymi odsetkami za opóźnienie w razie uchybienia płatności którejkolwiek z rat,

4. ustalić, że każdy uczestnik postępowania ponoszą koszty postępowania związane ze swoim udziałem w sprawie.

Podstawą powyższego postanowienia stanowiły przytoczone poniżej ustalenia i zarazem rozważania Sądu Rejonowego:

J. B. oraz I. B. zawarli związek małżeński w dniu (...) r.

Wyrokiem rozwodowym wydanym w dniu 29 września 2014 r. w sprawie sygn. akt I. C. 394 / 14, Sąd Okręgowy w Piotrkowie Tryb. rozwiązał związek małżeński wnioskodawcy i uczestniczki postępowania.

Orzeczenie wydane przez Sąd Okręgowy w Piotrkowie Tryb. uprawomocniło się w dniu 12 listopada 2014 r.

W skład majątku wspólnego stron wchodzi spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego położonego w P. przy ul. (...), oznaczone numerem (...). Dla przedmiotowego lokalu w Wydziale Ksiąg Wieczystych Sądu Rejonowego w Piotrkowie Tryb. nie ma założonej księgi wieczystej.

Jego wartość, zgodnie ustalona przez strony postępowania wynosi 160 000 złotych.

Na chwilę rozvodu strony miały zgromadzone na rachunkach bankowych określone środki pieniężne. Rachunki te były założone oddzielnie przez każdą ze stron na swoje nazwiska.

Wnioskodawca J. B. na rachunku bankowym numer (...) założonym w (...), Spółce Akcyjnej (uprzednio (...) Spółce Akcyjnej) posiadał zgromadzone środki pieniężne w łącznej kwocie 11 863,01 złote

Z kolei uczestniczka postępowania I. B. miała zgromadzone środki na rachunku bankowym numer (...) założonym w (...), Spółce Akcyjnej w kwocie 3 536,48 złotych, zaś na rachunku bankowym numer (...) złożonym w (...) Spółce Akcyjnej (uprzednio (...), Spółce Akcyjnej) kwotę 1,80 złotych.

Wyrokiem rozwodowym wydanym w dniu 29 września 2014 r. zasądzona została od J. B. na rzecz uczestniczki postępowania I. B. kwota po 1 000 złotych miesięcznie z tytułu alimentów. Wnioskodawca nie wywiązywał się w pełni z nałożonego na niego obowiązku, co doprowadziło do powstania zaległości z tego tytułu w kwocie 15 000 złotych (za okres 15 miesięcy).

Gdy strony pozostawały już w faktycznej separacji (co nastąpiło od stycznia 2014 r.) wnioskodawca pracujący już wówczas w Anglii zaciągnął kredyt z którego środki przeznaczył na pomoc finansową dla J. L., z którą był już wówczas związany.

Pieniądze te w kwocie około 70 000 złotych nie zostały mu do chwili obecnej zwrócone, wnioskodawca z uwagi na łączące go z J. L. relacje nie występował o ich zwrot. Przeznaczone one były na pomoc finansową dla J. L., która w tym okresie czasu miała problemy finansowe a sama nie mogła zaciągnąć kredytu z uwagi na brak zdolności kredytowej.

Za te pieniądze nie zakupili żadnej wspólnej nieruchomości.

Przedmiotowy kredyt spłacany był tylko i wyłącznie przez wnioskodawcę, uczestniczka postępowania w żaden sposób się do spłaty nie dokładała.

Sąd Rejonowy zważył, iż wniosek o podział majątku wspólnego stron zasługuje na uwzględnienie.

Wspólność majątkowa między małżonkami, która zgodnie z treścią art. 31 k.r. i o. powstaje z chwilą zawarcia związku małżeńskiego ustaje m.in. z chwilą orzeczenia rozwodu. Zgodnie z treścią art. 42 k.r. i o. od chwili ustania wspólności ustawowej stosuje się odpowiednio do majątku, który był nim objęty przepisy o współwłasności w częściach ułamkowych., zaś stosownie do treści art. 43 § 1 k.r. i o., co do zasady oboje małżonkowie mają równe udziały w majątku wspólnym.

W razie braku zgodnego wniosku co do podziału majątku, pierwszeństwo ma sposób polegający na podziale tych składników majątkowych, które dają się podzielić (tzn. gdy ich podział nie jest sprzeczny z przepisami ustawy lub ze społeczno - gospodarczym przeznaczeniem rzeczy i nie pociąga za sobą istotnej zmiany rzeczy lub znacznego zmniejszenia jej wartości) i przyznaniu przedmiotów majątkowych tak powstałych i składników majątkowych, które nie dają się podzielić każdemu z małżonków, stosownie do wielkości ich udziałów w majątku wspólnym (art. 211 k.c.). Jeżeli podział ten nie będzie w pełni odpowiadał wartości udziałów małżonków w majątku wspólnym, sąd zasądzi odpowiednią dopłatę od jednego z małżonków na rzecz drugiego z nich (art. 212 § 1 zd. drugie k.c.). Jeżeli podział taki nie będzie możliwy lub celowy, sąd może wszystkie składniki majątku wspólnego przyznać jednemu z małżonków i zasądzić od niego na rzecz drugiego z małżonków spłatę, odpowiadającą wartości jego udziału w majątku wspólnym (art. 212 § 2 k.c.), lub też dokonać podziału majątku wspólnego poprzez zarządzenie sprzedaży składników tego majątku stosownie do przepisów kodeksu postępowania cywilnego.

W trakcie postępowania o podział majątku wspólnego po ustaniu ustawowej wspólności małżeńskiej sąd ustala skład tego majątku oraz jego wartość (art. 684 k.p.c.).

W przedmiotowej sprawie w ocenie Sądu bezsporna jest wartość nieruchomości zgłoszonej do podziału tj. spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu mieszkalnego położonego w P. przy ul. (...), oznaczonego numerem (...). Jego wartość, zgodnie została ustalona przez strony postępowania w trakcie niniejszego postępowania na kwotę 160 000 złotych.

Ponieważ strony również zgodnie wniosły o nieobejmowanie podziałem ruchomości stanowiących wyposażenie wyżej wskazanego lokalu mieszkalnego, Sąd nie przeprowadzał w tym zakresie żadnego postępowania dowodowego i nie uwzględnił ich w orzeczeniu kończącym postępowanie.

Nie budzi również wątpliwości - co wynika z dołączonych przez stron wyciągów bankowych (k.50 oraz k. 171-172), iż na chwilę rozwodu strony miały zgromadzone na rachunkach bankowych określone środki pieniężne. Ich łączna wysokość wynosiła 15 401,29 złotych, przy czym wnioskodawca J. B. na rachunku bankowym numer (...) założonym w (...), Spółce Akcyjnej (uprzednio (...) Spółce Akcyjnej) posiadał środki pieniężne w kwocie 11 863,01 złote, zaś uczestniczka postępowania miała zgromadzone środki na rachunku bankowym numer (...) założonym w (...) Spółce Akcyjnej w kwocie 3 536,48 złotych, zaś na rachunku bankowym numer (...) złożonym w (...), Spółce Akcyjnej (uprzednio (...), Spółce Akcyjnej) kwotę 1,80 złotych.

W tej sytuacji oczywistym jest, iż środki te winny zostać objęte podziałem majątku wspólnego stron.

Sąd zgodził się natomiast ze stanowiskiem pełnomocnika wnioskodawcy, iż brak jest podstaw do objęcia podziałem majątku środków finansowych przekazanych przez wnioskodawcę osobie trzeciej tj. J. L.. Zdaniem Sądu z niekwestionowanych przez uczestniczkę postępowania ustaleń w tym zakresie wynika, iż gdy strony pozostawały już w faktycznej separacji (co nastąpiło od stycznia 2014 r.) wnioskodawca pracujący już wówczas w Anglii zaciągnął kredyt, z którego środki przeznaczył na pomoc finansową dla J. L.. Pieniądze te w kwocie około 70 000 złotych nie zostały mu do chwili obecnej zwrócone, wnioskodawca z uwagi na łączące go z J. L. relacje nie występował o ich zwrot. Przeznaczone one były na pomoc finansową dla J. L., która w tym okresie czasu miała problemy finansowe, a sama nie mogła zaciągnąć kredytu z uwagi na brak zdolności kredytowej. Na pewno za te pieniądze nie zakupili żadnej wspólnej nieruchomości.

Ponieważ przedmiotowy kredyt zaciągnięty był tylko przez wnioskodawcę, spłacany był tylko i wyłącznie przez niego, zaś uczestniczka postępowania w żaden sposób się do spłaty nie dokładała i dokłada, trudno zaakceptować argumentację, iż środki z tego kredytu, przekazane osobie trzeciej stanowią winny majątek wspólny strony i być objęte podziałem.

W świetle powyższych okoliczności łączna wartość majątku podlegającego podziałowi wynosi 175 401,29 złotych, co oznacza, że każdej ze stron po podziale powinien przypaść majątek o wartości 87 700,64 złotych. Mając na uwadze zasadniczo zgodne stanowiska stron w tym zakresie, Sąd przyznał uczestniczce postępowania I. B. spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego położonego w P. przy ul. (...), oznaczone numerem (...) o wartości 160 000 złotych. Sąd dokonał także podziału środków pieniężnych zgromadzonych na wyżej wskazanych rachunkach bankowych, przyznając wnioskodawcy środki zgromadzone na jego rachunku bankowym - założonym na jego nazwisko (w kwocie 11 863,01 złote), zaś uczestniczce postępowania środki pieniężne zgromadzone na dwóch pozostałych rachunkach bankowych założonych na jej nazwisko (kwocie 3 536,48 złotych oraz 1,80 złotych).

Dlatego też w zakresie ustalenia i składu majątku wspólnego stron po ustaniu ich wspólności małżeńskiej oraz w zakresie podziału poszczególnych składników majątkowych Sąd orzekł jak w punkcie pierwszym i drugim postanowienia.

Powyższe oznacza, że w wyniku dokonanego podziału wnioskodawca J. B. otrzymał składniki majątkowe o wartości 11 863,01 złote, pozostałe zaś składniki majątkowe przypadły uczestniczce postępowania I. B.. Oznacza to, iż tytułem spłaty wnioskodawcy winna zostać z tytułu podziału majątku wspólnego stron zasądzona od uczestniczki postępowania kwota 75 837,63 złotych. Jednakże w ostatecznym rozliczeniu spłaty należnej wnioskodawcy za zasadny uznał zarzut potrącenia dotyczący kwoty 15 000 złotych z tytułu zaległych, niuregulowanych przez wnioskodawcę alimentów na rzecz uczestniczki postępowania I. B.. Wysokość alimentów miesięcznych (w kwocie po 1 000 złotych) wynika z wyroku rozwodowego wydanego przez Sąd Okręgowy w Piotrkowie Tryb., w sprawie sygn. akt I. C. 394 / 14, zaś istnienie i wysokość zaległości z tego tytułu, obciążająca J. B. nie była przez stronę kwestionowana.

Dlatego też w zakresie dopłaty pieniężnej należnej J. B. od uczestniczki postępowania Sąd orzekł jak w punkcie trzecim postanowienia, przy czym mając na uwadze wysokość zasądzonej spłaty pieniężnej zasadnym było zastosowanie w sprawie art. 320 k.p.c. i rozłożenia płatności na dwie raty.

O kosztach postępowania w sprawie (punkt czwarty postanowienia) Sąd orzekł na podstawie art. 520 § 1 k.p.c.

Powyższe postanowienie zaskarżyły obie strony.

Apelacja wnioskodawcy zaskarżonemu orzeczeniu w części dotyczącej wysokości dopłaty zarzuca:

- naruszenie prawa materialnego art. 499 kc przez błędną interpretację i niewłaściwe zastosowanie polegające na błędnym przyjęciu, iż uczestniczka złożyła skutecznie oświadczenie o potrąceniu kwoty 15.000 zł względem należności wnioskodawcy wynikającej z podziału,

- naruszenie prawa procesowego art. 320 kpc przez błędną interpretację polegającą na błędnym uznaniu, iż w niniejszej sprawie zachodzi szczególny przypadek rozłożenia świadczenia na raty.

Apelujący wnosił o zmianę zaskarżonego postanowienia w zaskarżonej części i przyznanie wnioskodawcy od uczestniczki dopłaty w kwocie 75.837,74 zł płatnych od dnia uprawomocnienia postanowienia.

Apelacja uczestniczki zaskarżonemu orzeczeniu zarzuca:

1. naruszenie art. 233 § 1 kpc, art. 256 kpc przez dowolne i sprzeczne z zebrany materiał dowodowy ustalenie, że:

- wnioskodawca w 2014r. udzielił J. L. pożyczkę w kwocie ok. 70.000zł, zaciągnął w tym celu kredyt w Anglii, który to kredyt samodzielnie spłacał,

2. naruszenie art. 31 § 1 krio w zw. z art. 33 krio przez jego niewłaściwe zastosowanie przez uznanie, że wierzytelność w stosunku do J. L. o spłatę pożyczki nie wchodzi w skład majątku dorobkowego wnioskodawcy i uczestnika,

Apelująca wносиła o:

1. zmianę zaskarżonego postanowienia w pkt 1 -3 w ten sposób, że:

- w pkt 1 dodać pkt e o następującej treści:

„wierzytelność w kwocie 70.300zł w stosunku do J. L. o zwrot pożyczki w tej wysokości”,

- w pkt 2b dodać zapis: „oraz wierzytelność w kwocie 70.300zł w stosunku do J. L. o zwrot pożyczki w tej wysokości”,

- w pkt 3 zasądzoną kwotę od uczestniczki I. B. na rzecz J. B. obniżyć z kwoty 60.837,74zł do kwoty 25.687,74zł (60.837,74zł - 35.150zł), której płatność rozkłada na dwie równe raty po 12.843,87zł, pierwsza płatna do dnia 31 grudnia 2019 r., druga zaś płatna do dnia 30 czerwca 2020 r.

Na rozprawie przed Sądem Okręgowym pełnomocnicy stron popierali swoje apelacje, wnosząc o oddalenie apelacji przeciwnej i zasądzenie kosztów postępowania za II instancję.

Pełnomocnik wnioskodawcy popierał swoją apelację, wnosząc o oddalenie apelacji uczestniczki i zasądzenie kosztów postępowania za instancję odwoławczą.

Pełnomocnik uczestniczki popierał z kolei swoją apelację, wnosząc o oddalenie apelacji wnioskodawcy i zasądzenie kosztów postępowania za instancję odwoławczą.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Żadna z obu apelacji nie może odnieść zamierzonego w niej skutku albowiem pomimo częściowo słusznych w ogólności wyrażonych w nich stanowisk, przywołane w nich zarzuty pozostają bez wpływu na treść zaskarżonego orzeczenia, które to w ostatecznym wyniku odpowiada prawu, jest trafne i nie może być skutecznie wzruszone przez żadną ze stron.

Apelacja wnioskodawcy dotyczy dwóch kwestii, podnoszonych w ramach przytoczonego zarzutu obrazy: prawa materialnego, tj. przepisu art. 499 kc oraz prawa procesowego, tj. art. 320 kpc, przez uznanie, że uczestniczka złożyła skuteczne oświadczenie o potrąceniu z dopłaty należnej wnioskodawcy kwoty 15.000 zł, którą pozwany jest jej winien z tytułu zasądzonych na jej rzecz od niego a nieuregulowanych do chwili obecnej alimentów, co spowodowało obniżenie należnej mu dopłaty o tę kwotę oraz uznanie, że zachodzą podstawy do rozłożenia płatności zasądzonej na jego rzecz dopłaty na raty.

Z kolei apelacja uczestniczki, podnosząc zarzuty: naruszenia przepisów procesowych, tj. art. 233 § 1 kpc i art. 256 kpc oraz obrazy prawa materialnego, tj. art. 31 § 1 w zw. z art. 33 krio skarży niezaliczenie w skład majątku wspólnego

wierzytelności wobec osoby trzeciej jaką jest J. L. z tytułu udzielonej jej przez wnioskodawcę i niespłaconej pożyczki w kwocie 70.300 zł, co w konsekwencji doprowadziło do zawyżenia należnej od niej wnioskodawcy dopłaty o sumę 35,150 zł, stanowiącą połowę tej wierzytelności.

Odnośnie apelacji uczestniczki postępowania, która jest dalej idąca z uwagi chociażby na wartość przedmiotu zaskarżenia, Sąd Okręgowy podziela wprawdzie ogólnie wyrażone w niej stanowisko, że skoro wnioskodawca w czasie trwania wspólności ustawowej pożyczył pieniądze osobie trzeciej bez zgody ówczesnej żony to wierzytelność z tego tytułu powinna wchodzić do majątku wspólnego i gdyby w całości została przyznana wnioskodawcy, należna mu od wnioskodawczyni dopłata powinna być obniżona o połowę kwoty 70.300 zł, tj. o sumę 35.150 zł. Apelująca traktuje jednak tą zaistniałą sytuację w czasie już separacji stron choć rzeczywiście w czasie trwania jeszcze ich wspólności majątkowej w sposób jednostronny, nie dostrzegając z kolei, że w czasie trwania tej wspólności wnioskodawca zaciągnął kredyt bankowy, który zobowiązany był spłacić i rzeczywiście spłacił już po uprawomocnieniu się wyroku rozwodowego w kwocie znacznie wyższej niż kwota 70.300 zł, z materiału dowodowego jednoznacznie wynika, że co najmniej zapłacił w tym czasie 48 rat miesięcznych po po 344, 98 funtów brytyjskich każda, co stanowi kwotę powyżej 80.000 zł polskich, a co z kolei uzasadniałoby żądanie wnioskodawcy rozliczenia między stronami tego spłaconego już po ustaniu wspólności ustawowej kredytu między byłymi małżonkami i kwota jaką uczestniczka musiałaby zwrócić z tego tytułu wnioskodawcy przewyższała by kwotę jakiej ona żąda od wnioskodawcy z tytułu wierzytelności wobec w/w osoby trzeciej. Roszczenie więc uczestniczki, o którym tu mowa kompensuje się z roszczeniem wnioskodawcy z tytułu rozliczenia kredytu w sytuacji gdy już w apelacji wnioskodawcy brak jest żądania rozliczenia jego nadwyżki z omawianych tu tytułów i pomimo, że rzeczywiście Sąd w zaskarżonym postanowieniu nie wymienił tej wierzytelności jako wchodzącej do majątku wspólnego w istocie ulega ona rozliczeniu między stronami w ten właśnie sposób.

Dlatego też, apelacja uczestniczki podlegała oddaleniu jako nieuzasadniona na podstawie art. 385 kpc.

Odnośnie z kolei apelacji wnioskodawcy, chybnym jest podniesiony w niej zarzut obrazy art. 499 kc. W sprawie doszło bowiem do skutecznego potrącenia przez uczestniczkę z należnej od niej dla wnioskodawcy dopłaty niespornej co do wysokości kwoty 15.000 zł z tytułu zaległości alimentacyjnych wnioskodawcy wobec uczestniczki przez złożenie stosownego oświadczenia w tym przedmiocie w toku procesu przed Sądem I instancji. Faktem jest natomiast, że przepis art. 505 kc stanowi, że nie mogą być umorzone przez potrącenie wierzytelności o dostarczenie środków utrzymania. Przepis ten jednakże ma na celu ochronę wierzyciela alimentacyjnego, co w efekcie oznacza, że umorzenie, o którym w nim mowa, jest dopuszczalne, gdy tego chce sam wierzyciel alimentacyjny i dokonuje on potrącenia należności od dłużnika alimentacyjnego ze swojego długu jaki ma wobec niego z innego tytułu – w tym wypadku z przysługującej wnioskodawcy od jego wierzycielki alimentacyjnej spłaty z majątku wspólnego.

Prawidłowo zatem, Sąd Rejonowy obniżył należną wnioskodawcy od uczestniczki dopłatę o kwotę 15.000 zł należną jej z tytułu świadczeń alimentacyjnych.

Na aktualności zaś stracił zarzut tej apelacji naruszenia art. 320 kpc. Należy bowiem zauważyć, że terminy dwóch rat ustalone w zaskarżonym postanowieniu to daty: 31 grudnia 2019 r i 30 czerwca 2020 r. Ta pierwsza data już minęła i jest wymagalna rata w kwocie 30.000 zł. Pozostaje więc do rozstrzygnięcia jedynie kwestia terminu płatności drugiej raty w kwocie 30.837,74 zł, Określenie jej płatności na dzień 30 czerwca 2020 r jest właściwe w okolicznościach sprawy, pozwala wnioskodawczyni na zgromadzenie środków w celu wykonania tegoż zobowiązania, które jest znaczne.

Dlatego też, apelacja wnioskodawcy podlegała również oddaleniu jako nieuzasadniona na podstawie art. 385 kpc.

Reasumując powyższe rozważania jeszcze raz należy podkreślić, że lektura materiału aktowego dowodzi, iż - wbrew zarzutowi naruszenia art. 233 § 1 kpc powołanemu w apelacji uczestniczki – Sąd Rejonowy dokonał prawidłowej oceny zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego oraz trafnych ustaleń faktycznych, z których to wyprowadził jedynie nie do końca prawidłowe wnioski w zakresie rozliczenia stron, jednakże te zostały skorygowane przez Sąd II instancji

w sposób wyżej przedstawiony, wskazujący, że w ostatecznym wyniku zaskarżone postanowienie odpowiada prawu, co spowodowało oddalenie obu apelacji.

O kosztach postępowania apelacyjnego Sąd Okręgowy orzekł na podstawie art. 520 § 1 kpc. mając na względzie wynik sprawy w tej instancji.